

27.10.2017

Spacer pamięci po wadowickich nekropoliach

Zbliżające się **Święto Wszystkich Świętych** # 10 to w polskiej tradycji święto obejmujące modlitwy w intencjach zmarłych, procesje modlitewne na cmentarzach, zapalanie zniczy na grobach, czy dekorowanie grobów kwiatami. Jest to również okazja do zadumy nad kruchością i przemijalnością życia. W nawiązaniu do tej uroczystości zachęcamy, aby wykorzystać ten szczególny czas na spacer po wadowickich nekropoliach. Na terenie Wadowic znajduje się kilka obiektów tego typu, a wśród nich: cmentarz parafialny, wojskowy oraz żydowski. Wędrując ich uliczkami powspominajmy osoby na nich pochowane, nie tylko te o szczególnym znaczeniu historycznym dla miasta i ojczyzny, ale również te których imion już dziś nie znamy. Będzie to swoista lekcja historii i hołd dla tych, którzy już od nas odeszli.

Cmentarz parafialny początkowo znajdował się w najbliższym sąsiedztwie kościoła, czyli w ścisłym centrum miasta. Na mocy dekretu cesarz Józef II 1784 roku przeniesiono go w aktualne miejsce # 10 MB Fatimskiej 72# 10. W 1822 roku pochowany został Kenty Krassowski, pochowany w listopadzie 1822 roku. W kolejnych latach trwała rozbudowa nekropolii a jej dzisiejsza powierzchnia to ok. 3 ha. Wchodząc przez klasycystyczną bramę główna uliczką można dojść do centralnie położonej kaplica rodziny Słapów, wzniesionej w 1862 roku. Na cmentarzu znajdują się m.in. groby rajców i burmistrzów Wadowic, nauczycieli wadowickich szkół, wydzielona kwatera dla Ojców Karmelitów Bosych, mauzoleum Sióstr Nazaretanek oraz kwatera żołnierska. Do najokazalszych grobowców należą m.in. groby rodzin Homme'ów, Romaszkanów i Stankiewiczów. Część nagrobków jest dziełem wadowickich artystów-rzeźbiarzy: Franciszka Suknarowskiego, Józefa Jury i Wincentego Bałysa.

Cmentarz wojskowy założono w Wadowicach # [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] między 1846 a 1869 rok(e) przy tutejszym szpitalu wojskowym. Przyczyną jego powstania była epidemia tyfusu i cholery. Pierwszy żołnierz został na nim pochowany w 1849 r. Do 1918 roku w jego kwaterach spoczęło około 1 500 żołnierzy ck armii zmarłych do końca istnienia monarchii austro-węgierskiej a większość z nich podczas Wielkiej Wojny. Żołnierzy 12 pułku piechoty chowano na cmentarzu wojskowym do początku lat 20-tych minionego wieku - później miejscem ich pochówku stał się cmentarz parafialny. Po II wojnie światowej pochowano na nim żołnierzy radzieckich i hitlerowskich, których ekshumowano z okolicznych cmentarzy gminnych. Większość grobów jest bezimienna. Tylko kilka pochówków da się zidentyfikować dzięki zachowanym tablicom.

Cmentarz żydowski #   został założony na granicy z Tomicami #   torami kolejowymi#   powstała do dzisiaj zachowało się na nim ok. 600 nagrobków wykonanych z marmuru i piaskowca z inskrypcjami w języku hebrajskim i jidysz. Na terenie nekropolii znajduje się również dom przedpogrzebowy wraz z bramą wejściową a całe założenie otacza murowane ogrodzenie. Obecnie obiekt znajduje się na liście zabytków kultury judaistycznej w Polsce, a pieczę nad nim sprawuje Gmina Żydowska w Bielsku-Białej. Wejście na teren kirkutu następuje po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym (+48 600 819 122 lub 608 277 308).